

Vår saksbehandler
Johannessen, Jorunn Cecilie, tlf. 33412772Dokument dato
13.06.2018
Deres dato
03.05.2018Vår referanse
2018/2361/JOJO
Deres referanseArkivkode
008

Justis- og beredskapsdepartementet

Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Svar på høring NOU 2018:4 - Sjøveien videre

Det vises til høring av forslag til ny havne- og farvannslov, NOU 2018:4, Sjøveien videre.

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) har gjennomgått forslaget og har noen kommentarer knyttet til forhold som gjelder sikker drift av havn.

DSB foretok i 2012 og 2015 en kartlegging og gjennomgang av risiko og sikkerhetsmessige forhold i to store havner i Norge, henholdsvis Sydhavna/Sjursøya i Oslo kommune og Risavika i Sola kommune. I begge disse gjennomgangene ble det stilt spørsmål ved hvordan sikker havnevirksomhet skulle forstås jf. formålet i havne- og farvannsloven (2009) og det ble blant annet gitt anbefaling om at nasjonal havnemyndighet i større grad bør klargjøre og formidle havne- og farvannslovens bestemmelser om sikkerhet.

Det var særlig det overordnede sikkerhetsansvaret i havner som ble problematisert i utredningene. Flere regelverk ble vurdert i disse gjennomgangene, ikke bare havne- og farvannsloven. Gitt at havne- og farvannsloven blant annet har som formål å legge til rette for effektiv og sikker havnevirksomhet, ble det stilt spørsmål ved om det skulle forstås slik at eier av havner og havneterminaler har et overordnet sikkerhetsansvar for all aktivitet i havnen, på samme måte som eiere og operatører av havner og havneterminaler har et overordnet sikringsansvar jf. dagens § 43.

I forslaget til ny havne- og farvannslov er formålet med loven presisert og forenklet sammenlignet med dagens lov. Sikker drift av havn er videreført som ett av formålene, og i merknadene til de enkelte bestemmelsene står det at målet om sikker drift av havn sikter så vel mot sikkerhet i godshåndtering og andre arbeidsoperasjoner, som mot sikkerhet mot terrorhandlinger m.v. I forslaget til ny § 24 som gjelder krav til drift av havn er det blant annet gitt hjemmel til å sette krav til drift av havn for å ivareta miljø og sikkerhet. I merknadene til denne bestemmelsen står det at bestemmelsen er ment å gi hjemmel for tilfeller hvor det er særskilt behov for slike krav utover generelle lovbestemte krav til sikkerhet og miljø.

Selv om det presiseres at bestemmelsen skal avgrenses mot annet generelt regelverk som regulerer sikkerhet og miljø, vurderer DSB det slik at det fortsatt er behov for en klargjøring av hvor vidt formålet med sikker drift av havn skal forstås.

Videre står det i merknadene til § 24 at det er behov for særskilte krav knyttet til laste- og losseoperasjoner, herunder krav til lossing, lasting, lagring og transport av farlige stoffer og varer og sikker lossing og lasting av bulkskip. DSB regulerer mange av de samme forholdene gjennom brann- og eksplosjonsvernloven med underliggende forskrifter og deltar sammen med Sjøfartsdirektoratet i Kystverkets revisjon av forskrift om lossing, lasting mv av farlige stoffer i kommunens sjøområde. I denne forskriften er havneadministrasjonen pålagt ulike plikter og myndighet til å regulere aktiviteter i havnen. DSB vurderer det slik at dette peker i retning av at havneadministrasjonen er tenkt å ha en

samordningsrolle for å ivareta sikkerheten i havnen. En klargjøring av hvordan formålet med sikker drift av havn skal forstås, vil derfor være viktig også i arbeidet med revisjon av denne forskriften.

Hensynet til miljø er presisert i formålsbestemmelse i forslaget til ny havne- og farvannslov. Det pekes blant annet på mer miljøvennlige drivstoff som erstatter tungolje i skipsfarten, både LNG som allerede er utbredt i dag, men også nye løsninger som helelektriske eller hydrogendrevne skip omtales. En slik utvikling vil medføre en risikoreduksjon når det gjelder utslipp til miljø og akutt forurensing, men samtidig utgjør håndtering av eksempelvis LNG og hydrogen en annen sikkerhetsrisiko enn tungolje og marin diesel. Det er derfor viktig å sørge for at også sikkerhetshensyn blir tilstrekkelig ivaretatt når infrastrukturen for nye miljøvennlige drivstofftyper blir etablert.

Utover kommentarene over som gjelder sikker drift av havn vil DSB bemerke at vi støtter utvalgets understreking av havnenes betydning i sikkerhetspolitiske kriser og krig, og at det er viktig at havnenes rolle og ansvar i totalforsvaret synliggjøres i sektorlovgivningen.

Med hilsen
for Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap

Cecilie Daae
direktør

Anne Rygh Pedersen
avdelingsdirektør

Dokumentet er godkjent elektronisk.